

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Protokół

z IX posiedzenia Podkomitetu do spraw rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) w dniu 28 stycznia 2025 r.

I. Informacje o dacie i sposobie zawiadomiania członków Podkomitetu ds. RLKS o posiedzeniu

1. Data i miejsce posiedzenia Podkomitetu ds. RLKS: 28 stycznia 2026 r., posiedzenie online na platformie Teams.
2. Sposób, w jaki zawiadomiono uczestników Podkomitetu ds. RLKS o posiedzeniu: zaproszenie wysłane pocztą elektroniczną 23 stycznia 2026 r.

II. Porządek posiedzenia Podkomitetu ds. RLKS

1. Otwarcie posiedzenia, przywitanie uczestników i przedstawienie agendy spotkania.
2. Prezentacja aktualnego stanu wdrażania RLKS i LEADER (przedstawiciele MRiRW i MFiPR).
3. Prezentacja dot. zmiany podejścia i nowych zasad finansowania rozwoju po 2027 roku i Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na lata 2028-2034 (przedstawicielka MFiPR).
4. Dyskusja.
5. Informacja o dalszych planach pracy Podkomitetu.
6. Podsumowanie i zamknięcie posiedzenia.

Ad. 1

IX posiedzenie Podkomitetu ds. RLKS otworzyli pani Anna Sulińska-Wójcik, Zastępczyni Przewodniczącego Podkomitetu ds. RLKS, oraz pan Grzegorz Wirtek, Wiceprzewodniczący Podkomitetu ds. RLKS ze strony MRiRW. Prowadzący obrady przywitani zebranych członków Podkomitetu i przedstawili porządek spotkania.

Następnie pani Magdalena Sobina, Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, pełniąca w II półroczu 2025 r. funkcję Wiceprzewodniczącej Podkomitetu ze strony regionów, podziękowała za współpracę w ramach prezydium Podkomitetu i zaprosiła członków gremium na posiedzenie stacjonarne, które będzie miało miejsce w województwie podkarpackim. Następnie uczestników spotkania powitała pani Justyna Durzyńska, Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, desygnowana na Wiceprzewodniczącą Podkomitetu ze strony regionów w I półroczu 2026 r.

Podkomitet wyjątkowo obradował w składzie poszerzonym o przedstawicieli wszystkich lokalnych grup działania (LGD) funkcjonujących na terenie 16 województw. Celem rozszerzenia składu było bezpośrednie zapoznanie przedstawicieli LGD z trwającymi uzgodnieniami nad przyszłą perspektywą 2028-2034. Łącznie w posiedzeniu wzięło udział 590 osób.

➤ *Agenda posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do Protokołu.*

Ad. 2

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska, z Departamentu Programów Regionalnych MFiPR, przedstawiła prezentację dot. aktualnego stanu wdrażania instrumentu RLKS.

Dodatkowo przedstawione zostały dane dotyczące umów grantowych jako sposób wdrażania instrumentu RLKS (prezentacja I). Województwa dopiero rozpoczynają wdrażanie tego schematu. W związku z tym w bieżącym roku spodziewany jest duży przyrost liczby podpisanych umów, co pozwoli na przeprowadzenie szczegółowych analiz. Następnie pan Grzegorz Wirtek przedstawił dane dotyczące stanu wdrażania instrumentu LEADER (prezentacja II).

Pani Anna Sulińska-Wójcik oraz pan Grzegorz Wirtek zaapelowali o przyspieszenie wdrażania RLKS na wszystkich poziomach, zarówno IZ, jak i LGD. Podkreślili, że bardzo ważne jest sprawne i efektywne wdrażanie instrumentu RLKS w kontekście programowania instrumentów terytorialnych w nowej perspektywy finansowej.

- *Prezentacja I stanowi załącznik nr 2 do Protokołu.*
- *Prezentacja II stanowi załącznik nr 3 do Protokołu.*

Ad. 3

Pani Monika Pałasz, z Departamentu Strategii MFiPR, przedstawiła prezentację z informacją na temat nowych zasad finansowania rozwoju po 2027 roku oraz Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) na lata 2028-2034, w kontekście instrumentów terytorialnych.

- *Prezentacja III stanowi załącznik nr 5 do Protokołu.*

Ad. 4

W dyskusji poruszono w szczególności następujące kwestie:

1. Potrzeba jednoznacznego osadzenia instrumentów RLKS i LEADER w dokumentach strategicznych.

Przedstawiciele Prezydium Podkomitetu ds. RLKS podkreślali, że w nowej perspektywie kluczowe jest spójne i jednoznaczne ujęcie instrumentów w dokumentach strategicznych, zarówno krajowych, jak i unijnych. Pan Grzegorz Wirtek zaznaczył, że problemem w obecnej perspektywie jest rozbieżne traktowanie LEADER i RLKS w rozporządzeniach, co powoduje różne problemy i braki spójności we wdrażaniu. Celem strony polskiej jest doprowadzenie do sytuacji, w której wobec interwencji LEADER i RLKS nie będą stosowane rozbieżne interpretacje w polityce rolnej i polityce spójności i że mechanizm ten będzie rozpoznawalny jako trwały i potrzebny instrument terytorialny.

Jednocześnie zaznaczono, że nie jest to łatwe na poziomie UE, ponieważ Komisja Europejska nie wykazuje zrozumienia dla tego problemu. W związku z tym pojawiła się sugestia szukania sojuszników w innych państwach członkowskich podczas negocjacji i dalszych dyskusji.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2. Ryzyko marginalizacji obszarów wiejskich w przypadku silnej konkurencji z dużymi aglomeracjami.

LGD zwracały uwagę na ryzyko marginalizacji obszarów wiejskich w procesie programowania i podziału środków w nowej perspektywie finansowej, w sytuacji silnej konkurencji ze strony dużych aglomeracji oraz nowych priorytetów UE (m.in. obronność, mieszkalnictwo, transformacja energetyczna).

LGD wskazywały, że marginalizacja może dotyczyć w szczególności ograniczenia alokacji środków na działania realizowane na obszarach wiejskich, podporządkowania interwencji celom definiowanym z perspektywy dużych ośrodków miejskich oraz osłabienia pozycji RLKS i LEADER w architekturze instrumentów terytorialnych.

Podkreślono, że kluczowe będzie takie zaprogramowanie interwencji w PPKR i dokumentach krajowych, aby obszary wiejskie były wyraźnie zdefiniowane jako odrębny obszar wsparcia z jasno określonym zakresem interwencji i mierzalnymi rezultatami.

RLKS i LEADER są postrzegane jako instrumenty przeciwdziałania marginalizacji, bo umożliwiają terytorialne, oddolne programowanie. Ich przyszła pozycja będzie jednak uzależniona od wykazania skuteczności i rezultatów. W nowej perspektywie, przy silnej konkurencji nowych działań, istotne będzie wykazanie wartości dodanej tego instrumentu dla rozwoju obszarów wiejskich.

3. Zwiększenie alokacji środków przeznaczonych na obszary wiejskie.

Początkowo w trakcie dyskusji pojawiały się postulaty zwiększenia alokacji dla obszarów wiejskich, jednak w odpowiedziach przedstawiciele Prezydium pokreślili, że taki argument może być niewystarczający podczas programowania nowej perspektywy. Kluczowe jest unaocznienie wartości RLKS, jego skuteczności, zdolności do realizacji celów i generowania mierzalnych rezultatów. Nowy system przedstawiony dla perspektywy 2028-2034 jest oparty na wynikach, a nie na samej absorpcji środków. Pani Anna Sulińska-Wójcik wskazała, że logika się odwraca - najpierw należy pokazać cel, a następnie oczekiwać konkretnego finansowania.

4. Doprecyzowanie wskaźników i sposobu realizacji celów, jako warunek finansowania w nowej perspektywie.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pani Anna Sulińska-Wójcik zwróciła uwagę, że w nowej perspektywie finansowanie będzie ściśle uzależnione od z góry określonych kamieni milowych, rozliczane będą rezultaty, a nie same działania. W związku z tym konieczne jest precyzyjne planowanie już na etapie dokumentów strategicznych. Brak odpowiedniego udokumentowania satysfakcjonujących rezultatów w obecnej perspektywie osłabi pozycję negocjacyjną przy planowaniu kolejnej perspektywy. Ponadto instrumenty terytorialne będą oceniane pod kątem tego, czy nie spowalniają tempa wdrażania.

5. Zaadresowanie wyzwań przed którymi stają regiony, mające zróżnicowane potrzeby.

Nowa perspektywa przewiduje opracowanie jednego wspólnego planu dla całego kraju, co samo w sobie jest dużym wyzwaniem przy tak znacznym zróżnicowaniu regionów.

Województwa mają odmienne potrzeby, ale muszą się mieścić w jednolitych ramach celów ogólnych i szczegółowych UE. Kluczowe zatem będzie odpowiednie zaprogramowanie interwencji na poziomie krajowym i regionalnym. RLKS daje elastyczność terytorialną, musi ona zostać jednak dobrze opisana i uzasadniona w PPKR.

Jest to złożony problem, w związku z czym wypracowanie wspólnych rozwiązań będzie stanowiło wyzwanie.

6. Zróżnicowanie potrzeby obszarów wiejskich (infrastruktura, usługi społeczne, przedsiębiorczość).

Pan Grzegorz Wirtek, prezentując dane z wdrażania LEADER, wskazywał, że największe zainteresowanie w naborach w obecnej perspektywie dotyczy małej infrastruktury publicznej i przedsiębiorczości. Widoczny jest też potencjał w zakresie usług społecznych, w tym dla osób starszych (choć jeszcze bez zakończonych projektów). Sama struktura naborów pokazuje, że LGD realnie odpowiadają na lokalne potrzeby.

Jednocześnie Wiceprzewodniczący podkreślił, że w nowej perspektywie te potrzeby będą musiały zostać przypisane do konkretnych celów i wskaźników. Konieczne będzie wykazanie mierzalnych rezultatów interwencji, takich jak: liczba utworzonych miejsc pracy, liczba osób objętych usługami społecznymi, liczba zrealizowanych inwestycji infrastrukturalnych czy poprawa dostępności usług publicznych.

W nowej perspektywie finansowanie będzie uzależnione od realizacji określonych wskaźników i kamieni milowych, co pozwoli na udokumentowanie realnego wpływu RLKS na osiągnięcie celów polityki spójności i WPR, a nie koncentracji na sprawnym wydatkowaniu środków.

7. Rola lokalnych grup działania w nowej perspektywie.

Zarówno pani Anna Sulińska-Wójcik jak i pan Grzegorz Wirtek podkreślali rolę LGD w obecnej i przyszłej perspektywie. Sprawnie działające LGD są kluczowe dla wdrażania RLKS. Jednocześnie sygnalizowano, że pozycja LGD nie jest dana raz na zawsze. Rola LGD w nowej perspektywie będzie zależała od tempa i sprawności wdrażania działań, zdolności do osiągnięcia mierzalnych rezultatów i wykazania, że RLKS kreuje wartość dodaną dla całego systemu wdrażania funduszy.

W trakcie dyskusji ze strony lokalnych grup działania wyraźnie wybrzmiała deklaracja gotowości do wzięcia odpowiedzialności za konkretne obszary interwencji w polityce spójności, które nie wymagają realizacji przez ZIT, znajdują się rzeczywiście „bliżej obywateli” i lepiej odpowiadają logice interwencji RLKS.

LGD wskazywały, że posiadają doświadczenie w realizacji zadań związanych z m.in. tworzeniem miejsc w przedszkolach. Mają bezpośredni kontakt z odbiorcami inwestycji i zdolność do precyzyjnego adresowania potrzeb na poziomie lokalnym. Przykład przedszkoli jest spójny z szerszą narracją LGD odnośnie do przyszłej roli RLKS jako instrumentu obsługującego usługi społeczne, edukacyjne i opiekuńcze, szczególnie na obszarach wiejskich i małych miast. Są to działania, które LGD mogłyby skutecznie realizować, odciążając inne instrumenty terytorialne.

Równolegle wybrzmiała potrzeba ujednolicenia instrumentów RLKS i LEADER. Pan Grzegorz Wirtek wprost zwrócił uwagę na to, że rozdzielanie RLKS na różne polityki, definicje, zasady i oczekiwania wobec tego samego instrumentu oraz odmienne traktowanie LGD w zależności od funduszu prowadzić będzie do nieczytelności systemu i osłabienia jego efektywności.

LGD nie powinny być wyłącznie postrzegane jako operatorzy projektów, ale partnerzy realizujący polityki publiczne na poziomie lokalnym.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podsumowując dyskusję, pan Grzegorz Wirtek podkreślił, że na obecnym etapie nie ma jeszcze ostatecznych rozstrzygnięć, a proces programowania wymaga dalszego dialogu i współpracy pomiędzy resortami, regionami oraz lokalnymi partnerami.

Ad. 5

Podczas spotkania przedstawiono dalsze plany prac Podkomitetu ds. RLKS na 2026 rok. Zaplanowano organizację dwóch posiedzeń stacjonarnych Podkomitetu (w woj. podkarpackim i pomorskim), jak również zapewniono o możliwości częstszych spotkań online w zależności od potrzeb oraz możliwość kontynuacji prac w ramach grup roboczych.

Uczestnicy spotkania uznali, że formuła w jakiej prowadzone było IX posiedzenie, odpowiada potrzebom LGD niebędących w składzie Podkomitetu. Okresowe spotkania w szerszym gronie z możliwością bezpośredniego kontaktu będą organizowane przez Podkomitet ds. RLKS.

Ad. 6

Na zakończenie IX posiedzenia Podkomitetu ds. RLKS zaznaczono że rok 2026 będzie pełen wyzwań, w którym ważna jest współpraca na wszystkich szczeblach, zarówno lokalnym jak i ponadlokalnym. Uczestnicy zgodzili się co do potrzeby dalszej, regularnej wymiany informacji oraz wspólnego wypracowywania rozwiązań dla nowej perspektywy finansowej.

Podkreślono znaczenie instrumentu RLKS/LEADER jako ważnego instrumentu rozwoju lokalnego oraz konieczność jego funkcjonalnego i efektywnego zaprogramowania.

Pan Grzegorz Wirtek oraz pani Justyna Durzyńska podsumowali tematy poruszane na spotkaniu i podziękowali zebranym za aktywny udział i merytoryczną dyskusję.

Zatwierdzam

Grzegorz Wirtek

zastępca dyrektora

Departament Wspólnej Polityki Rolnej

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wiceprzewodniczący Podkomitetu ds. RLKS

/podpisano elektronicznie/

Załączniki

- Załącznik nr 1. Agenda IX posiedzenia Podkomitetu 28-01-2026
- Załącznik nr 2. Prezentacja I - Stan wdrażania RLKS styczeń 2026 r.
- Załącznik nr 3. Prezentacja I – Stan wdrażania LEADER styczeń 2026 r.
- Załącznik nr 4. Prezentacja III - Zmiana podejścia i nowe zasady finansowania rozwoju po 2027 roku i PPKR na lata 2028-2034.